

# Motion till riksdagen

1989/90:Sf321

av Gullan Lindblad och Karl-Gösta Svenson

(båda m)

Egenföretagares socialavgifter

---

Den bristande överensstämmelsen mellan förmåner och avgifter inom socialförsäkringarna har ofta varit föremål för debatt i riksdagen.

Sjukpenningkommittén behandlade frågan på sin tid, och i betänkandet "Egenföretagares sjukpenning m.m." (SOU 1983:48), framfördes olika vägar för en lösning av problemet. Majoriteten förordade emellertid endast en "smidigare tillämpning" av nuvarande bestämmelser.

Frågan har sedan varit "under övervägande" såväl i riksförsäkringsverket som i pensionsberedningen men något förslag har hittills inte avgetts i ärendet.

Riksförsäkringsverket har under fjolåret avlämnat en rapport "Sjukpenning för egenföretagare"- utredning och förslag. Denna rapport har helt nyligen varit ute på remiss i försäkringskassorna.

Ovanstående rapport behandlar alltså *en* del av problemet, nämligen sjukpenningfrågan – och därpå baserade egenavgifter – för egenföretagarna. En grundsjukpenning föreslås jämte tre alternativa modeller för en s.k. tilläggsjukpenning. När detta skrivs är det ännu oklart om och när ett nytt system kan träda i kraft. Det är viktigt att en förändring snarast sker. Då det idag råder en uppenbar orättvisa i att sociala avgifter måste betalas för inkomster som inte ger någon ersättning. Det gäller t.ex. inkomster som är så små att de inte ger någon rätt till ersättning. Det gäller också det förhållandet att en egenföretagare inte placeras i högre sjukpenningklass än vad som motsvarar lönen för en anställd.

Socialavgifterna för egenföretagarna berör också ATP-systemet. Många egenföretagare betalar även här avgifter för inkomster som inte ger något ATP-skydd. Det kan t.ex. gälla makar, som båda arbetar i jordbruk eller rörelse. Vid inkomster mellan ett och två basbelopp kan makarna inte få några ATP-poäng om inkomstuppdelning sker, trots att båda betalat avgifter. Vid mycket låga inkomster kan den avgiftsskyldige inte heller tillgodogöra sig något avdrag för egenavgifterna, varför dessa i realiteten blir dyrare än för personer med högre inkomster.

Inkomster över 7,5 basbelopp är inte heller pensionsgrundande.

I ovanstående fall får avgifterna karaktären av en ren skatt, eftersom förmånen inte står i proportion till inbetalda avgifter.

Som argument mot ett mer differentierat avgiftsuttag har anförts att det avgiftssystem, som infördes 1982, inneburit betydande administrativa lättna-

der för såväl myndigheter som företagare. Sedan dess har emellertid undantag från avgiftsplikten för mindre inkomster från jordbruksföretag införts, vilket visar att det är helt administrativt möjligt att minska negativa effekter av avgiftssystemet.

Vi anser att förslag till avgiftsuttag, som innebär bättre överensstämmelse mellan förmåner och avgifter, bör införas liksom bättre möjligheter för egenföretagare att teckna frivilliga försäkringar.

## Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till ett nytt socialavgiftssystem för egenföretagare som ger bättre överensstämmelse mellan avgifter och förmåner än det nuvarande.

Stockholm den 23 januari 1990

*Gullan Lindblad (m)*

*Karl-Gösta Svenson (m)*